

GROEN AAN DE BUURT

aan de slag in je omgeving

Verslag

Online themabijeenkomst

Groen aan de Buurt

Klimaatadaptatie en bewoners(initiatieven)

22 april

Groen aan de Buurt

Hoe vind je via bewoners(initiatieven) geschikte locaties voor klimaatadaptieve maatregelen? Welke kansen liggen er om bewoners(initiatieven) actief te betrekken bij uitdagingen rondom klimaatadaptatie? Hier ging de themabijeenkomst van april 2021 over.

Klimaatverandering krijgt een steeds groter effect op onze leefomgeving en ons werk. Overheden zijn bezig met de opstelling van de RASsen en inwonersparticipatie wordt bij de uitvoeringsprogramma's erg belangrijk. Bewoners kunnen namelijk een belangrijke rol spelen bij het klimaat adaptief maken van hun woonomgeving. Zo kunnen ze zelf maatregelen nemen, maar ook locaties aandragen waar maatregelen mogelijk zijn.

Goede voorbeelden

Wij vroegen vier sprekers hoe zij bewoners betrekken bij acties en maatregelen voor klimaatadaptatie:

Tom Overgaauw van waterschap **HDSR** trapte de bijeenkomst af met een pitch over een tegelcampagne in de gemeente Utrecht. Het idee is dat je bewoners een mal en spuitbus geeft, waarmee ze zelf plekken kunnen markeren waarvan zij denken dat er directe kansen liggen voor ont-tegelen. Naar aanleiding hiervan kunnen verschillende partijen in gesprek over de mogelijkheden om de aangewezen (en andere) plekken te vergroenen.

Hierna vertelde **Aukje Ypma**, projectleider van **De Gezonde Stad**, over hoe zij bewoners in Amsterdam ondersteunen bij het uitvoeren van duurzame initiatieven. Met het project 'Bomen voor Amsterdam' doneerden ze bomen aan inwoners die ruimte hadden in hun tuin. Deelnemers werden geworven door een campagne met humor via posters met Tinder-achtige leuzen. De aanplant werd vervolgens gedaan door professionals. Een plek vinden voor bomen kan lastig zijn. Met dit project vind je én een locatie én wordt de boom goed onderhouden zonder dat de gemeente daar

werk aan heeft.

Ivon Vrolijk vertelde over het bewonersinitiatief **Klimaatneutraal IJsselstein (KNIJ)**, hun ervaringen met het betrekken van bewoners en het belang van samenwerking met verschillende partijen. Zo werkt KNIJ bijvoorbeeld samen met HDSR aan een project rondom sedumdaken om de waterberging in IJsselstein te verbeteren. Inwoners bereiken zij via de regionale krant, social media en webinars. Tot slot geeft ze als tip voor gemeenten om vooraf duidelijke kaders te schetsen voor wat kan en wat niet, en om initiatiefnemers vervolgens ruimte en vertrouwen te geven.

Groen aan de Buurt is een initiatief van IVN Utrecht, NMU en Landschap Erfgoed Utrecht. Provincie Utrecht is opdrachtgever en financier.

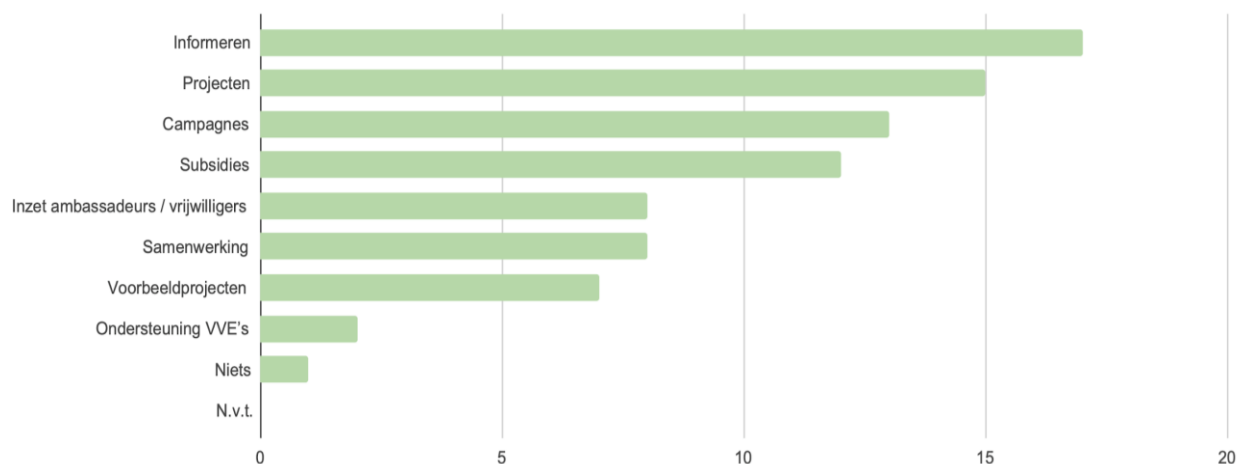
De laatste presentatie werd gegeven door **Jeannine van Bree**. Veel mensen weten niet goed waar ze moeten beginnen bij het klimaatbestendig maken van hun huis, tuin en buurt. De **NMU** leidt daarom bewoners en vrijwilligers met interesse in klimaatadaptatie op tot klimaatambassadeur. Voor overheden liggen er kansen om samen met klimaatambassadeurs projecten en activiteiten te starten, waarbij inwoners ook écht bereikt. Op dit moment zijn er 42 ambassadeurs, actief in 16 Utrechtse gemeenten. De NMU geeft deze ambassadeurs trainingen, kennis en ondersteuning. Zo ontstaat er een netwerk van klimaatambassadeurs die elkaar kunnen helpen en inspireren.

Hoe overheden bewoners (initiatieven) kunnen betrekken bij klimaatadaptatie

Na deze inspirerende ervaringen deelde Alies van den Berg (NMU) een overzicht van verschillende instrumenten om bewoners te betrekken bij klimaatadaptatie, onderverdeeld in vijf categorieën:

- 1. Financiële regelingen**
Duurzame daken, geveltuintjes, regenpijp afkoppelen
- 2. Informeren**
Campagnes zoals Heuvelrugtuinen, projecten met afkoppelcoaches, informatie delen via website
- 3. Dienstverlening**
Tuinbestrating ophaalservice, duurzame dakenscan, regenwateradviseurs
- 4. Samenwerken**
Inzet van ambassadeurs/vrijwilligers, bewoners(initiatieven), woningcorporaties
- 5. Het goede voorbeeld geven**
Openbare ruimte of gemeentehuis klimaatbestendig inrichten, voorbeeldtuinen project Heuvelrugtuinen

Een enquête van de NMU onder 17 van de 26 Utrechtse gemeenten laat zien dat er al veel gebeurt binnen de gemeenten (zie grafiek op de volgende pagina). De NMU verwerkt de uitkomsten van deze enquête in een inspiratiedocument om zo goede voorbeelden te delen binnen het Groen aan de Buurt kennisnetwerk.

Een enquête onder 17 Utrechtse gemeenten laat zien dat bijna alle gemeenten iets doen met bewoners in hun klimaatadaptatiestrategie.

Geïnspireerd door al deze voorbeelden gingen de deelnemers vervolgens in groepjes uiteen, om verder te discussiëren over wat er al gebeurt in hun werkgebied, waar er nog kansen liggen en wat ze nodig zouden hebben om die kansen aan te grijpen.

Groen aan de Buurt is een initiatief van IVN Utrecht, NMU en Landschap Erfgoed Utrecht. Provincie Utrecht is opdrachtgever en financier.

Uitdagingen en behoeftes onder deelnemers

Uit de drie werksessies kwamen vergelijkbare **uitdagingen** naar voren wat betreft het betrekken van bewoners (initiatieven) bij klimaatadaptatie. Deze lijken veelal gerelateerd aan financiën en capaciteit. Met name het continueren van ondersteuning is een aandachtspunt. Vaak zijn er wel gelden en inzet beschikbaar voor de opstartfase, maar dreigen initiatieven daarna stil te vallen. Een ander vraagstuk dat leeft is hoe de gemeente bewoners kan aanspreken wanneer er nog geen bewonersinitiatieven zijn. Verder was er veel **behoefte** aan inspiratie en ervaringen uit andere werkgebieden.

Twee maatregel-specifieke behoeftes die uit de werksessies naar voren kwamen waren:

- **Gevelbeleid**
Hoe organiseer je dit intern als gemeente? Met welke regels moet je rekening houden?
- **Tegel-ophaal-service**
Wat kan dit opleveren? Hoe organiseer je het?

Deze factsheets zijn [hier](#) op de website te vinden.

Bij de bijeenkomst waren 22 deelnemers aanwezig, onder wie zowel vertegenwoordigers van gemeenten en waterschappen, als ook initiatiefnemers.

Heb je nog vragen of suggesties, dan kun je als onderdeel van het Groen aan de Buurt kennisnetwerk contact opnemen met Isabel Kruisheer via i.kruisheer@nmu.nl. De volgende kennissessie zal in het najaar zijn. De uitnodiging ontvang je per mail. Ken je andere partijen of collega's voor wie deze en andere kennisbijeenkomsten ook interessant zijn? Laat hen zich dan inschrijven voor de verzendlijst via servicepunt@groenaandebuurt.nl. Alle sprekers en deelnemers hartelijk dank voor hun bijdragen en hopelijk tot een volgende keer.

Groen aan de Buurt is een initiatief van IVN Utrecht, NMU en Landschap Erfgoed Utrecht. Provincie Utrecht is opdrachtgever en financier.